

<http://kocham.wielun.pl/komunikaty>

DR HONORATA SKOCZYLAS-STAWSKA
(1934-2018) językoznawca, nauczyciel akademicki

Doktor Honorata Skoczylas-Stawska urodziła się 29 października 1934 r. w Dąbrowie pod Wieluniem, w którym to mieście ukończyła zarówno szkołę podstawową jak i Państwowe Liceum Pedagogiczne. Studia polonistyczne podjęła na Uniwersytecie Poznańskim, zaś po ich ukończeniu przez cztery lata pracowała w VII Liceum Ogólnokształcącym im. Dąbrowki w Poznaniu w charakterze nauczyciela języka polskiego. Następnie rozpoczęła pracę na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, została asystentką w Pracowni Archiwizacji Gwar, przekształconej w Zakład Dialektologii Polskiej, w którym to zakładzie

pracowała naukowo do przejścia na emeryturę. Uczestniczyła w przygotowaniu pomnikowych wydawnictw zbiorowych w zakresie językoznawstwa, które stało się jej polem badawczym, m.in. współtworzyła „Atlas języka i kultury ludowej Wielkopolski”.

W 1970 r. na podstawie pracy zatytułowanej „Fonetyka w gwarach dawnej ziemi wieluńskiej” uzyskała doktorat nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa, w tym też obszarze badawczym opublikowała dwie monografie i blisko pięćdziesiąt artykułów naukowych. Znana była jako znakomity dialektolog i badacz terenowy, upatrujący wartości swojej pracy w kontakcie z żywym językiem, szczególnie zaś gwarą. Badania takie przeprowadziła również na terenie swojej rodzinnej wsi, dokumentując je publikacją „Fonetyka gwary Dąbrowy w powiecie wieluńskim”.

Przez cały czas pracy w uniwersytecie prowadziła także działalność dydaktyczną, charakterystyczną ze względu na jej ogromną dbałość o czystość języka polskiego. Prowadziła wykłady w zakresie językoznawstwa, w tym z gramatyki opisowej języka polskiego. Odstępstwa od wzorcowych form wypowiedzi w polszczyźnie tropiła zarówno podczas zajęć ze studentami jak i w wypowiedziach konferencyjnych; była też znakomitą, skrupulatną redaktorem językowym licznych wydawnictw.

Praca w kaliskim Instytucie Pedagogiczno-Artystycznym UAM związała ją także z Kaliszem oraz Kaliskim Towarzystwem Przyjaciół Nauk, którego członkiem pozostawała przez trzydzieści lat (od 1988 do 2018 r.) często występując podczas walnych zgromadzeń tego stowarzyszenia naukowego i skrupulatnie przekazując swoje prace do zasobów biblioteki KTPN.

Szczególne więzy łączyły ją jednak z rodzinnym Wieluniem, któremu poświęciła wiele publikacji pisząc o gwarach wieluńskich, jak również poświęcając kilka kolejnych artykułów Hieronimowi Spicyńskiemu z Wielunia, renesansowemu pisarzowi i pierwszemu znanemu tłumaczowi Pisma Świętego z łaciny na język polski, którego dzieło zostało wydane

drukiem. Do jej niekwestionowanych zasług należy odkrycie, iż polska część najstarszego znanego słownika do nauki języka łacińskiego Murmeliusza („Dictionarius Ioannis Murmellii variarum rerum”), drukowanego w 1528 r. u Hieronima Wietora w Krakowie, jest autorstwa Hieronima z Wielunia. Interesowała się także Janem Mężykiem z Dąbrowy, uczestnicząc w 2010 r. jako gość honorowy w akcie poświęcenia tablicy przypominającej tego wysokiego urzędnika królewskiego, żyjącego na przełomie XIV i XV wieku, a umieszczonej w dąbrowskim kościele parafialnym.

Honorata Skoczylas-Stawska działała też w Wieluńskim Towarzystwie Naukowym, m.in. publikując artykuły w „Roczniku Wieluńskim” oraz tygodniku „Nad Wartą”. Na wniosek tegoż stowarzyszenia, w uznaniu jej zasług dla kultury ziemi wieluńskiej, Rada Miejska Wielunia przyznała jej w 2006 r. godność Honorowego Obywatela Wielunia.

Doktor Honorata Skoczylas-Stawska zmarła 20 lipca 2018 r.; pogrzeb Honorowej Obywatelki Wielunia odbył się w tym mieście 25 lipca 2018 r. na cmentarzu parafialnym.

Krzysztof Walczak